

14. ARTILLERIAFDELING DEN 9. APRIL 1940

Af: Seniorsergent John M. Christiansen

Den 1. september 1939, samme dag som Tyskland starter 2. verdenskrig ved at marchere ind i Polen, udsendtes indkaldelsesordre til hjemsendte menige af årgang 1936 og 1937 samt værnepligtige befalingsmænd af årgang 1935. Samtidig indkommanderedes befalingsmænd af reserven (officerer og oversergenter/sergenter).

Den 2. september udvidedes indkaldelserne til også at omfatte årgang 1934, 1935 og 1938 samt befalingsmænd af årgang 1932 og 1933.

Den 10. september 1939 fik afdelingen som den første enhed af hæren ordre til at etablere neutralitetsbevogtning i Jylland, idet der beordredes oprettet et "Sønderjysk Luftforsvarskommando" med afdelingschef for 14 AA, OL L.T. Kongstrop, som Chef.

Kommandoet bestod af 3 batterier (luftværnsgrupper), hvoraf 14 AA opstillede to, medens 10 og 13 AA gav personel til den tredje. 14 AA grupper gik i stilling ved Esbjerg og Rødekro, medens den tredje gruppe placeredes ved Løgumkloster. Den direkte anledning til opstillingen af kommandoet var en fejlagtig nedkastning af bomber over havneområdet i Esbjerg den 4. september, hvor en engelsk maskine ved et uheld kastede en bombe, hvorved menneskeliv gik tabt, og en beboelsesejendom ødelagtes.

Grupperne blev i disse stillinger vinteren 1939/1940. I henhold til 14 AA "Dagbog" blev grupperne overfløjet 10 gange, hvor der affyredes såvel løse som skarpe varselskud, i alt 22 løse og 44 skarpe med 75 mm Luftværnkanon L/49 model 1932.

Esbjerggruppen blev den 18. marts 1940 kl. 2027 overfløjet af en 4-motors maskine af ukendt nationalitet, maskinen blev fanget af lyskasteren og afgav en maskingeværssalve mod batteriet.

Den 8. april 1940 kl. 12.15 fik afdelingen orientering af Jyske Division om den spændte situation og befalede "højeste beredskab" (alarmberedskab).

Neutralitetsopgave ophørt (der skal ikke mere skydes varselskud).

Skarp ammunition udleveres til alle. Senere på dagen tilgik ordre om rekognoscering af stillinger ved mobiliseringsstandpladserne. 1. batteri nord for Haderslev, 2. batteri nord for Kolding og 3. batteri ved Erritsø, dækkende Lillebæltsbroen og Fredericia.

Den 9. april 1940 fik afdelingen af politiet meddelelse om, at tyske styrker havde overskredet grænsen. Padborg var taget, og der kæmpedes ved grænsen og ved Søgård. Afdelingen gav straks ordre til, at batterierne skulle gå i de nye rekognoscerede stillinger.

Alle 3 batterier blev kort efter angrebet af tyske flyvere.

I Esbjerg stod 75 mm kanonerne klar til stillingsskifte (på hjul), men 20 mm maskinkanonerne var skudklare, og selv om mandskabet ikke før havde skudt med disse kanoner, der først var tilgået i januar-februar, lykkedes det at nedskyde 1 maskine og yderligere at bringe en til at nødlande på Sild. Ingen af grupperne havde selv lidt tab under disse angreb.

Kl. 07.00 fik afdelingen ordre til at afmarchere til Store Grundet ved Vejle.

Kl. 09.30 blev afdelingen i Jels stoppet af en politibetjent, som meddelte, at politimesteren i Toftlund havde udstedt forbud mod, at danske kolonner rykkede længere mod nord end til Jels. Afdelingen måtte meddele politibetjenten, at den desværre intet hensyn kunne tage til det udstedte forbud.

Kl. 10.00 fik afdelingen i Vejen Jyske divisions befaling om, at der ikke måtte ydes modstand, og at afdelingen skulle gå i kantonnement ved Århus. Mandskabet hjemsendtes den 17. april 1940.

Afdelings stab (ST) blev indlogeret på Mundelstrup Kro fra 9. april. Den 9. maj flyttedes den til Guldsmedegade 22, Århus, og først den 29. august 1940 tilbage til Langelandsgades Kaserne.